

ਜੀਵਨ ਖ਼ਲਕਾਂ

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ

**A Role Model of Banking Excellence &
Selfless Community Service**

111

ਸਾਲਾ

**ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ**

(1911 - 1998)

**ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ**

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

ਜਨਮ
੧੧ ਨਵੰਬਰ, ੧੯੧੧

ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ
ਹੀਰਾ ਲਾਲ

ਸਿੰਘ ਸਜੇ
੧੯੩੫ ਵਿਚ (ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਤੋਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਣੇ)

ਪੜ੍ਹਾਈ
ਬੀ.ਕਾਮ (ਹੇਲੀ ਕਾਲਜ ਆਫ ਕਾਮਰਸ, ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ)

111
ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ.ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 1 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਕਿੱਤਾ

1932 ਤੋਂ 1944 - ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

1944 ਤੋਂ 1960 - ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ

1960 ਤੋਂ 1968 - ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ

1968 ਤੋਂ 1982 - ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ

ਉਪਰੰਤ - ਪੀ.ਐਸ.ਬੀ.ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾਈ

1995 - ਬੈਂਕ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਇਆ

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 2 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

- 84 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਬੈਂਕ (Bank of Punjab) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ
- 18,000 ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ
- ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਇਆ

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 3 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ 3 ਗੱਲਾਂ

- ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਮਿਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੀ ਦਾਤ ਜੀਵਨ ਭਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਈ ਸੁਗਾਤ ਬਣੀ ਰਹੀ।
- ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਵਿਲੱਖਣ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹਨਾ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਉਹ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਦਾ ਤਤਪਰ ਰਹੇ।
- ਖਿਮਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਦਾ ਸੁਭਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 4 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਹੁਣ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ

- ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਜਾਂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਸਗੋਂ ਆਪ ਨੇ ਮੰਗ ਕੇ, ਸਿਕ ਕੇ (crave) ਸਿੱਖੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।
- ਬੀ.ਕਾਮ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਤੋਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਏ।
- ਆਪ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਭਾਅ, ਗੁਣ, ਬੋਲਚਾਲ ਤੇ ਟਿਕਾਅ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਵਿਚ ਵਸੀ ਹੋਈ ਹੈ।
- ਹਰ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਵਾਕ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 5 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਸ਼ਖਸੀਅਤ

- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਗੜੀ ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦਸਤਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪ ਸਦਾ ਹੀ ਬੜੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹੇ ਹਨ।
- ਜਿਸ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਪ ਸੋਚ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਹੀ ਛੱਡਦੇ।
- ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਆਪ ਬੜੀ ਬਾਖੂਬੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤੋਂ, ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ, ਕਿਸ ਸਮੇਂ, ਕੀ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਸਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਕਿਰਤਘਣਤਾ ਕੀਤੀ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 6 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਸ਼ਖਸੀਅਤ

- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਚ ਐਸੀ ਖਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ, ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਖਿੜ ਉਠਦਾ।
- ਆਪ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ - ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਜਾਓ, ਬੱਸ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਜਾਓ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖੋ, ਕਦੇ ਵਾਪਸੀ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਰੱਖੋ।
- ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਡਾਂਟਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ, ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਸਨ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 7 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਪਲਾਨਿੰਗ

- ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਸਿਖ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਤੇ ਸੁਘੜ ਸੁਜਾਨ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।
- ਹਰੇਕ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, “ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨਾਲ ਆਰੰਭਿਆ ਇਹ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖੋਂ ਬਾਕੀ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਰਹੇ।”

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 8 of 15)

ਪੁਸਤਕ ‘ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ’ ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

- ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਇਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਦੇ, “ਇਹ ਬੈਂਕ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਅਦਾਰਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰੀਏ।”
- ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਚਪੜਾਸੀ/ਕਲਰਕ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਪਰ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਸਰਵ - ਉਚਤਾ (Excellence) ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ।

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 9 of 15)

ਪੁਸਤਕ ‘ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ’ ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ

- ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਆਪ ਜੀ ਫੁਰਨੇ-ਫੁਰਨੇ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।
- ਐਨੀ ਜਲਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਕਿ ਅਗਲਾ ਸੋਚਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
- ‘ਸ਼ੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋਂ’ - ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 10 of 15)

ਪੁਸਤਕ ‘ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ’ ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਪੈਦਲ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਕੂਟਰ, ਸਕੂਟਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰ

- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਜਿੱਥੇ ਖੜਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦਿਖਾਈਏ, ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰੀਏ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਕਰੀਏ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ ਦਾ ਬੜਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਤਰੱਕੀ (promotion) ਦੇ ਦਿੰਦੇ।
- ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਜੋ ਕੰਮ ਤੋਂ ਜੀਅ ਚੁਰਾਂਦੇ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਹੋਣ ਤੇ ਘਰੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੇ।
- ਆਪ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾਓਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕੋਗੇ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 11 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

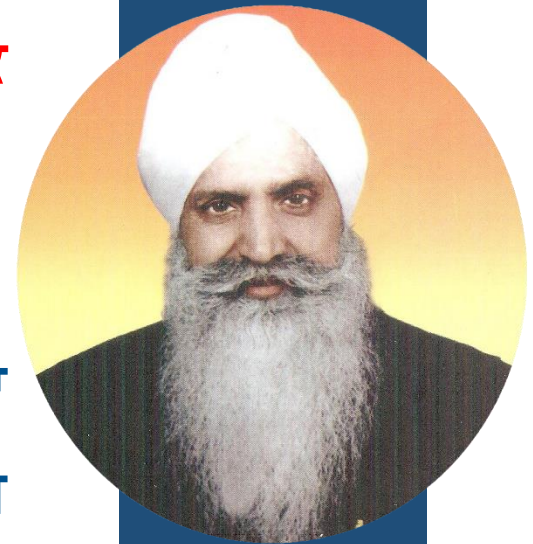
M. 978 133 9898

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 12 of 15)

- ਆਪ ਦਾ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤਿਅੰਤ ਨਿਵੇਕਲਾ, ਦਲੀਲ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਅਤਿ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
- ਆਪ ਕਰਮ ਫਿਲਾਸਫੀ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਨਾਲੋਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਮੂਹ ਸਜਣ ਵੀ ਰੰਗ ਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਹਰੇਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਆਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਕੰਮ ਦੇ, ਮਿਹਨਤ ਦੇ – ਆਸ਼ਿਕ ਸਨ

- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਨ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ।
- ਆਪ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਐਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਕਦੇ ਥਕਦੇ ਸਨ, ਨਾ ਅਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।
- ਆਪ ਅੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਜ ਹੀ ਨਿਬੇੜ ਲੈਂਦੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡਦੇ।
- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਾਨੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਹੀ ਸੀ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 13 of 15)

ਪੁਸਤਕ 'ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ' ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

ਆਰਾਮ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ

- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੱਜਣ ਐਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰੀਏ।
- ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਏਨਾ ਕੰਮ ਇਕੱਲੇ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ? ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ - “ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਕਿੱਥੇ ਹਾਂ। ਨਾਲੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹੈ। ਉਹੀ ਬਲ ਬਖਸ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 14 of 15)

ਪੁਸਤਕ ‘ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ’ ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

- ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜਾ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ।
- ਆਪ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਜਿਹੀ, ਮਿੱਠੀ ਜਿਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਧੁਨ ਚਲਦੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹੇਗੀ।
- ਆਪ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੰਗਤੇ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ, ਕਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਨ।
- ਆਪ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ, “ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਨਾ ਟੇਕੋ। ‘ਸਜਣ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

111

ਸਾਲਾ

ਜਨਮ
ਦਿਹਾੜਾ

(1911 - 1998)

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ

(Day 15 of 15)

ਪੁਸਤਕ ‘ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ’ ਵਿਚੋਂ

M. 978 133 9898

